

Curentul

Antinomii

haror, în istoria politică a unui popor, a fost mai impetuos fluxul îndărătniciei populare ca în aducerea la cârmă a guvernului d-lui Iuliu Maniu; și iarăși, rareori marea acestei impresionale mase de simpatii a fost mai felurită, mai poezică și totuși mai frățească.

O destul de mică parte din cei care au salutată alcătuirea noului guvern național-fărănist nu a vădit în el decât mijlocul de a scăpa de pacostea trecutului, — de cărei discipline de autoritate sau dela o vreme subordonate olovăveii opoziției, care-și impuse în luptă atât terenul cât și tactica. Alții, — mai puțini la număr, — preocupaji în primul rând de liniștea și de prosperitatea națională, au considerat noul guvern ca un prim pas spre decongestionarea spiritului public, a cărui cronică de asuprire devenise o pică deosebită la muncă. Pentru aceștia, guvernul național-fărănist trebuia să însemne o perioadă de potolire, după zilele inevitabilelor alegeri triumfale: o generală demobilizare a energiilor naționale, inutil roșite în frământările electorale, — a cari dela o vreme întreg norodul rămăsesse rămasese convocată, cu până căsăcită și cu mâinile în sân.

Marea masă a credincioșilor naționali-fărănismului nu o alcătuiesc, însă, acești rari și potolaji amatori de pură prosperitate colectivă, simpatizii cele mai numeroase ale guvernului de astăzi se găsesc aiurea, — risipite prin regiuni și clase sociale cu interese destul de deosebite, — cu sensibilitățile cele mai diverse. În Ardeal, de pildă, înfrânge populație este dobândită d-lui Iuliu Maniu, așteni și țărăni, funcționari sau burghezi, — mai deosebite: motivele acestei unanime adeziuni sunt mai de istorice, sentimentale. Dincoace de muni, în Vechiul Regat, motivele popularității sunt însă mai diferite. Populația rurală, — țărănimia, — atât de indiferentă la principiile regimului parlamentar și la frumusețile democrației intelectuale, vede în ideologia d-lui Mihailache, de pildă, revolta firească a agrariului copleșit de tirania urbană, — de parazitismul orașean, scoțite ca niște simple excreșturi ale unei burghezii decompozate. Pentru țărănimie, deci, guvernul de astăzi va trebui să fie operatorul intereselor sale agrare, în fața pretențiilor industriei țărănești, marea vinovată a disprețului industriei țărănești, — marea responsabilă a scumpirii mărfurilor și a traiului.

În industria aceasta a țării, însă, deosebită astăzi zeci de mii de muncitori, ale căror voturi și aclamații se înfrățesc cu cele ale țărănimii, în sprijinirea partidului d-lui Iuliu Maniu. Cei mai mulți dintre ei au venit să lupte de dragul programului social al partidului, — program destul de avansat, în lițiile lui generale, — și expus destul de des în vocabularul marxist de seară al lui cunoscut și muncitorii. Vocabularul marxist, — sau cel puțin radical-socialist, dămănește însă în ideologia cătorva din actualii membri ai cabinetului Maniu: simpatizii muncitorimii sunt, deci, parțial justificate. Ceeace pare, totuși, inconcilabil, este (chiar după principiile marxismului) coaliția acestei muncitorimii cu țărănimia. Este drept că, într-o broșură de acum câțiva ani, d. Mihailache declara deplin solidare aceste interese, în aparență potrivnice: „Nici stăpâni de pământ, țărani”, — scria d-șu în cel mai marxist dintre limbajii, — „sunt în aparență burghezi, adică stăpâni de proprietate individuală. În fapt, ei sunt muncitori, — muncitori cari și-au realizat scopul, intrând în stăpânirea mijloacelor de producție”. Și mai adăoga d. Mihailache: „Interesele țărănilor și ale proletaariatului industrial sunt comune în lupta capitalismului ce tinde a le exploata pe amândouă. În fața acestui inamic, în revendicările lor sociale și politice, țărani și muncitori trebuie să se ajute”.

Slova de atunci a d-lui Mihailache nu ne-a convins, și chiar în ziua noastră, care nu a cunoscut etapele clasice ale capitalismului ci a căutat să sară peste fazele intermediare între mercantilism și imperialism, — rănile cele mai profunde pricinuite de mișcarea industrială le-a îndurat în arhaica sensibilitate a țărănimii, antrenat într-un sistem economic ale cărui sursele generale era silit să îl cheltuiască. Conflictul dintre țărănimie și muncitorimie, deci, irezolubil, — din moment ce se adoptă sociologia marxistă.

Într-un guvern ai cărui frunțași au preferințe pentru interpretarea economică a istoriei, — sunt, în același timp, și credincioși partizani ai regimului parlamentar, — un alt conflict se ivește astăzi: sociologii cei mai celebri ai capitalismului, în frunte cu W. Lombardi, au demonstrat de multi-

Ion Dimitrescu

Reducerile

E foarte aclamată pretutindeni hotărârea guvernului de a curăți ministerele de parazitismul sine curist.

Salutând, cu toată lumea, sacra pornire a guvernului ne îngăduim, cu amicitie, să înaintăm unele temeri și, dacă vreți, unele nedumeriri.

Temerile. — Ne e frică — cu toată considerarea ce avem pentru spiritul de dreptate ce înobilează acest guvern — ca justa și cruda măsură a eliminării să nu se reducă, până la urmă numai la executarea celor mici. Să nu constatăm, adică, cu neplăcere că toată energia apărătoare a bugetului s'a redus la svârțirea în stradă — în miez de iarnă — a câtorva nefertici fără mijloace defensive. Domni directori, consilieri, experți, etc., au desigur capacitatea să reziste, — în orice caz să se simpatizeze. Cu atât mai mult cu cât și legea la vine de multe ori în sprijin. Dar, — să ne tertă d. Maniu! — nu totdeauna legea, în asemenea materie, e slujitoarea dreptății.

Si acum, nedumeririle. Ele nu sunt numai ale noastre. Le culegem de pe întinșurile sensibilității publice, care nu sunt indiferente guvernului popularului.

Ei bine, diurnistii cu 8000 de lei pe lună aruncă pe strada din pricina dreptății bugetare nu poate înțelege, bundoară, cum se găsească totuși fonduri ca să se întreprindă patru ministere fără portofoliu, — adică prin definiție fără treabă și fără rost.

E o întrebare ce se pune cu atât mai mult cu cât un confrate, legătmanul mai alături guvernului pentru crearea surprinzătoare a celor patru demnitari abstractați, scria serios: „în schimb, vor fi dați afară diurniștii din ministere”.

Ită ceiace e mai mult ca o nedreptate: e o provocare. Noi spunem lucrurile cinștil.

Ravaiiac.

D. MANIU (prigonit de corul diurnistelor eliminate din ministere). — Astea sunt în stare să mă facă să pierd puter ca!..

S'A UITAT

Zece ani dela armistițiul. Aceiași emoție profundă și festivă a dominat în capitalele tuturor țărilor învingătoare și învinse. Amintirile au năvălit brusc în toate sensibilitățile, războiul a rețrăit intens în toate conștiințele, și fiecare a călănat din cap cu rememare văzând că atât belșug de sânge nu a fecundat înțelepciunea unei păci delinșivă șezate. La 11 Noiembrie 1918 fiecare a crezut că dușul necurat al războiului a fost îngropat odată cu ultimul sfârtecat al ultimei schițe făcute în trup de om. Nervii omeștii slăbiți, sufletul lștovit, anii trăiți cu intensitate de groază, cu acea gălăială a respirației mereu surgurată de așteptarea sinștră a unorții, desmetice orice locuitor al acestui Europe, continent-burete de sânge, Nimeni nu mai voia războiul și toți gemeau, ca într-o patetică și universală pocănță, cuvântul lșbăvitor: pace. Învingătorii și învinșii, deosebite era numai de suprată, căci desăndeldea era profundă și comună. De o parte și de alta a sârmeilor ghimpate fusese fiare ce s'au pândit cu ferocitate asasină, dar în fiecare fiară șcănca o fărâmă de umanitate spurcată de crima pe care era silită să o execute. Bieții oameni! Nu teoriile nătange, pacifiste, nu jalnică parodie a înfrățirii universale prohodită pe ritm de inter-națională, ci acea respirație comună ce trecea tristă și grea ca o sentință, dela un tranșeu la altul.

Imi amintesc de o noapte afurșită, la un post înalțat unde granatele curgeau neîntrerupt făcând părțile de moarte printre bieții soldați. Nu știu cum mi-a venit gândul unei potoliri, m'am pomenit făcând după mine pe un violonist acolo unde nu mai lșși găsseau astăpăr nici nemții, nici ai noștri. Și-am pus să cânte din vioară. În noaptea scuitată de explozii de granate, an-

ințepit să se ridice tremurânde, duloase, notele unui cântec înflorat de tristețe, cu un accent pe care năciodată, nici un violonist nu-l va putea pune. Soldatul care cânta acolo la postul înalțat din vioră, era suspendat între viață și moarte, și arta devăvârșită a curteniei, au adăugat florilor svărlite în calea combatanților, elogiile discursurilor mestșugite. Combatanții, mântuitorii patriilor amenințate

Dar viața își urmează cursul. Totul se uită, iar admirația ca și recunoștința sunt sentimente ostentive, de acela nu au prea lungă durată. Combatanții s'au șters șifșos în uitare, iar glasurile politicienilor au devenit tot mai dominante, tot mai autoritare: ei făcuse la sfârșit războiului.

Astăzi așa precum s'au uitat combatanții, acoperiți cu flori și preamăriți cu discursuri la întorcere, s'a uitat și pacea, acea sete de cuminențele între neamuri, sete rășărită pe buzele arse de groază măcelului.

După zece ani Europa este un lagăr, ipocrit acoperit cu pacurile de neagrulșine în litera căroră nimeni nu crede. Tot s'a uitat și astăzi oamenii sunt gata de luptă, de ucidere ca și în 1914.

Războiul respiră larăși crunt, amenințător, în voiața de afirmare a națiilor, dar toți cântă imnuri de preamărire a păcii. Morții nu vorbesc și nici nu ne turbură înviind, înțelepciunea păcii au luat-o cu ei în grupa comună.

Zece ani dela armistițiul, rănile s'au cicatrizat și totul s'a uitat ca și înfrățita dorință de pace din ziua acela când oamenii au încetat să se mai pândăsească neconștienți, cu priviri asazine.

Avem doar emoții festive. Restul s'au uitat.

Pamfil Șeicar.

Anonimii

Alphonse Daudet avea un „negru”...

„Negru” este anonimul, care își însușește st'ilul, vocabularul, înanșe, publicații și atrăgătoare dela editori, directori de ziare și conducători de reviste. Li-se cer atât de numeroase articole, schițe, impresii, cronici — încât sunt nevoiți să-și angajeze ucenici. Acolo, literatura a ajuns o industrie. Un autor consacrat „confeccionază” manuscrisul exact cu aceleași procedee cu care o mare casă de mode confecționează rochii de bal: ucenicele lucrează fără ca nimeni să le bănușască existența.

„Așa dar, Alphonse Daudet avea un „negru”. Avea un muncitor umil, care-l scria folietoanele. Alphonse Daudet le șema.

Cine era „negru”? Cine era sclavul?

Era — această desfășurare senzațională întemeiată pe multe documente și apărut în ultimul număr din Nouvelles Littéraires — era Paul Arène. Era omul, care — ca să-și câștige pâinea lui săracă și amără — scria, în fiecare zi, zece cearșuri în șir. Laurent Tailhade i-a închinat un emoționant articol. Se vorbește acolo, cu lacrimi șincere în slovă, despre „cel care a murit șcriind”. Nopti lungi, Arène scria în mica lui odăiță de lucru, în vreme ce — alături — se auzia ritmica rășufare a femeii și a copililor. Arène scria pentru ei!

Nenorocul a făcut ca acest mare muncitor să nu cucerască gloria. De acela, multe din cronicile lui Arène, au apărut sub semnătura lui Alphonse Daudet care era avut în bani și slavă...

Alphonse Daudet, într-o scrisoare adresată lui Arène, mărturisese sincer că mai bine de jumătate din faimoasele și pitoreștile „Scrișori din moara mea” sunt scrise de Arène.

„Este acolo, în aceste scrisori, una — închinată „doamnei care cere povestiri veselile”. Este „Legenda omului cu creer de aur”...

Un om află într-o zi că tot creerul lui este din aur, — aur curat și de pret. El începu atunci, să-și plătească luxul de a trăi cu aur, cu bucății frumoase din creerul lui.

Mica și frumoasa lui prietenă bătea din palme, veselă și fericită: — Ce bogăți suntem!

Căci mica, frumoasa și inconșștenta lui prietenă nu știa că aurul — aurul cu care acest om minunat își cumpăra gusturile și plăcerile ei — este aur șmuld din propriul lui creer.

— Sunt oamenii — stă scris în povestea publicată sub semnătura lui Alphonse Daudet — sunt oameni care plătesc cu aur pur, din creerul lor, din ființa lor, cele mai mici bucurii ale vieții!

De mult, m'a neliniștit povestea omului cu creer de aur. Ades m'am întrebat: de unde a

cunoscut, cum a simțit această povestea Alphonse Daudet — care, de sigur, era un om de mare și ascuțită sensibilitate, dar era în același timp bogat și celebru? Dramele mizeriei intelectuale nu pot fi scrise decât de cei care le-au trăit intens.

Scrișoarea lui Daudet către Arène, publicată săptămâna trecută, luminează această taină. Dacă mai mult de jumătate din Scrișorile din moara mea sunt scrise de Arène și numai șemate de Daudet, Legenda omului cu creer de aur — de sigur — face parte din folietoanele scrise de Arène.

Nu mai omul, care o viață întreaga și-a cumpărat cele mai mărunte, cele mai banale, cele mai obicinușite plăceri ale vieții cu șcrișul șmuld din creerul lui de aur, — numai omul acela a putut închipui fermecătoarea poveste, atât de adevărată, atât de profund adevărată...

Tudor Teodorescu-Branște

Politica locuinței

Un articol de alături al ziarului nostru a șcormonit câteva din abuzurile ce se săvârșesc dela o vreme în repartișarea locuințelor C. F. R. de către comișunea săptămânală de consumare a cafelelor directoriale. Problema locuinței este, însă, în țara noastră, mai mult decât o chestiune de abuz trecut: lipsa și lipsurile locuinței este astăzi marea noastră înfrățitate socială.

Un tip de locuință urbană adaptată pe nevoile vieții actuale nu s'a creat însă, pe teritoriul nostru; căt privește locuința rurală încremenată într-un tip arhaic și neigienic, vicile ei au șost de decenii comentate și denunțate. Locuința românească s'a dezvoltat în dezordine, — planul ei s'a dezvoltat la întâmplare, ca și evoluția industriei indigene: fără o rațională distribuție a interiorului, — cu inutile pierderi de timp și de bani.

Problema locuinței urbane este însă astăzi hotărâtoare pentru disciplina colectivității muncitorești, cele cari furnizează cei mai numeroși inșelșii ideologilor revoluționare. Experiința înșprietărilor țărănimii a dovedit că cel mai eficeac mijloc de rezistență împotriva șurșului colectivist este această înșprietăre, menită să mulțumească anștrala dorință de posesiune a individului. Înșămăntatul cules din viața ștenilor rămâne deplin valabil și pentru lucrătorii din fabrici, cari în lipsă de șogare nu pot vinș decât la proprietatea unei modeste locuințe. Într-un timp ce o politică a locuinței trebuie să figureze în fruntea programului noului guvern, așda la conducerea țării și de voiața celor dornici de mai curajoșe și echitabile reforme sociale.

În șările și'n regiunile unde lucrătorii și-au putut înșșira o gospodărie proprie, nu există nici frământări comușiate, nici porniri de rășvărire. În gospodăria proprie, muncitorul agonizește cu mult mai multă trăgere de inimă, — economișind cu sârșuință pentru desăvârșirea vetrei pe care o știe a lui.

Economia națională ca și morală lșși au astfel partea lor de șofos, — cea dintră beneficișria a tihnei dobândite fiind familia, acest esenșial nucleu al propășirii sociale.

N. Pârnu

Vasile Pârvan și filosofia culturii de NECULAI ROȘU

Chinut de ideea creației originale, Vasile Pârvan și-a înclinat o mare parte din existența lui solitară și izolată, studiului problemei de etică socială. Spiritul său aristocratic, cu legături temeinice în tradiția spirituală a poporului din care făcea parte, nu-i dădea răgaz să nu-și mărturisească disprețul față de egalitarismul așnor și nimicitor al personalității creatoare. Pentru dânsul viața individuală nu devine interesantă decât atunci când se contopese cu marea organism social care-l împrimută idealurile și valorile că aptitudinile.

Problema conexiunilor dintre individ și societate, nu-și are punctul originar în artișii sociologice, ci pornește din cunoașterea procesului de creație a valorilor biologice și spirituale care stau sub dependența mediului înconjurător și a continuității istorice. Firul condiciilor și filosofiei istoriei la Vasile

Pârvan Pa dus în mod firesc, la justificarea constituirii unei filosofii cu fundament etnic, prin ajutorul căreia putem purcede la cunoașterea lumii și a valorilor spirituale, rămâne un simplu artificiu de interpretare.

Social și individual sunt elemente. Scia și dualism cultivat de V. Pârvan în emanciparea individului de „apărare socială”. Dar totuși nu lipsit de gândul inexorabilului mediu social, în mijlocul căreia, omul va fi călăuzit către spiritualitatea existențiale sale. Adevărul este așa dar, că V. Pârvan ia poziție medie între cele două idei egalitarismului sau al autocrașionului, rămâne un simplu artificiu de interpretare.

Pentru dânsul „culturalizarea individului și a societății prin spiritul social, nu se poate face însă decât prin armonioșsa concurență a celor două idei complementare: cea a libertății care apără pe individ de tirania societății și cea a responsabilității care apără societatea de arbitrarul individului”.

Conceptia lui V. Pârvan despre filosofia culturii, pornește dintr-o întemeiată cunoașterea a vieții și o profundă înțelegere a rostului oamenilor pe pământ. Finalismul umanității este de natură spirituală. Sufletul este mobilul vieții istorice; el ne este cunoscut sub formă de ritm. Ritmul istoric sau al vieții spirituale se fală într-o legătură de continuitate cu ritmul universal sau cosmic Factorul propulsiv al ritmului este ideea. „În adevăr — zice V. Pârvan — ori cari ar fi realitatea cosmică asupra materiei și energiei, ca cercetător al fenomenelor devenirii spirituale omenești, ești silit a admite dualitatea: „materia inertă ritimizată prin spirit, idei abstracte, forțe propulsive a ritmului activ sau pasiv al materiei cerebrale umane”.

Omenirea nu-și îndeplinește rolul decât printr-o ascensiune eroică în cadrele ritmului universal. Energetica spirituală fi șmulge astfel din animalitatea infra-omenească și deschide perspectiva intuiției supra-omului.

Acest proces se efectuează în formele ambeianșetice. De acela, în telelogia procesului de creație a va-

lorilor culturale, presupune cunoașterea problemei nașionale.

Pentru V. Pârvan nașionea nu este un organism via fix și omoșgen; și nici limba nu poate constitui caracteristica diferențială a sufletului unei nașioni, „căci aceiași lșmpă poate fi a mai multor nașioni. Diferinșia unei nașioni implică noșione de materie brută și formă biologică. Nici empiric în sensul muncianșin, și nici antroposociologic după cum o concepș Golineau, Chamberlain sau Woltmann, nașionea după V. Pârvan, e mai mult „acea expresie culturală creată de înărușirea pământului asupra omului, modificat de pământul, pe care ese așează după legi nășchimbate, care-l modelează analog, ori care i-ar fi origina și numele”.

pământul pe care se așează, adevărate autohtonii culturale, nu așjungem oare la marea realitate istorică, așa de nelteșeșată atâtă vreme, așa de combătută și de contestată, a „autohtonilor nașionale”?

În definișia scopului culturii, V. Pârvan se bazează pe concepșia pan-teiștă filosofică, care merge până la identificare cu natura. Din șbulicimii sufletesc în contra întunericului, din „lupta în potrișva merții” își șneșteș ideea creatoare a culturii omenești, „Evoluția spiritului omeneșc e istoria ritmului vieții creatoare. Cultura omeneșcă e un ritm solidificat în fapte”. Acest proces de spiritualizare dinamică se integrează sub formă de idei în cadrul formelor particulare și caracteriștice etnice. Această șinteșă a scopului culturii în genere, și materia cosmică îl determină pe V. Pârvan să accentueșze și mai mult, asimilarea dintre spiritul nostru și natura intensificând „cercetarea ritmului personal prin unitășerea lui cu un ritm cosmic”.

Nașionea este materia biologică și politică. Producșarea sistemului a acestui material, prin gândirea

(Continuare în pag. 11-a)

In chestiunea Directoratului general al C. F. R.

Grija pe care actualul guvern o pune in alegerea persoanelor che-

maximum de randament si min-

Fajă de acest laudabil scop urmă-

Pentru că in discuție, ar fi din-

Fără această rutină fundamentală

Am relevat personal d-l ȘTE-

CARNETUL ZILEI O cuvântare a lui Max Reinhardt

S'a inaugurat deunăzi la Viena o clasă

și și pe actorii ca autori: toți marii

Nu vom remarca din această cere-

Reinhardt crede că omul, nemulțumit

Din toată solemnitatea inaugurată

„Întrucât pe scenă actorul nu trebuie

Teatru. - Concerte

Reprezentare de gală la Operă.

Universala de la Facult. de Litere.

Biblioteca Institutului (în str. Banu-

Alte informații, când se fac inscrip-

Victor Rodan

Cronica Banatului

Pentru stabilirea unui adevăr. Depunerea

TIMISOARA. - Ziarul nostru

Suntem rugați a dezminți acea

in cursul lunii Ianuarie și Februa-

Dar d-nii șvabi vor din nou dis-

Listele electorale

Astăzi partidul național a de-

Dar românii? Românii, scumpe

Se apropie însă sărbătoarea sâr-

Iar pisălogia șvabească

Relevam într-un articol pre-

Decamdată din program se cu-

SANTOL advertisement with image of a person and product bottle.

PODGORENI advertisement with image of a plant.

MOBILE de FER advertisement with image of a chair.

MOBILE de BRONZ advertisement with image of a chair.

MOBILE de GRADINĂ advertisement with image of a chair.

HERMES advertisement with image of a shoe.

Stramella advertisement with large stylized text.

Cele mai frumoase PULOVERE advertisement.

Magazinul I. CONSTANTIU advertisement.

OMEGA advertisement with image of a watch.

Dr. N. BOTEZ advertisement with image of a medical cabinet.

creatoare general omenească, este

spre deosebire de concepția lui V.

Cultura este deci sinteza deven-

Finalitatea vieții naționale își gă-

333.3 Neapole. - 18.00 Muzică de

375 m. Helzingfors. - 18.00 Concert

517.2 m. Viena. - 20.30 Concert de

Ultimul roman al lui Hauptmann

„România Asiriană” pe Octombrie

Spectacolele zilei

Opera Romana

Teatrul Regina Maria

Teatrul Mic

Teatrul Alhambra

Teatrul Intim

Cinema Scala

Cinema Odeon

Cinema Marjora

Cinema Elite

Cinema Lux

Cinema Select

Cinema Capitol

Cinema Boulevard-Palace

Cinema Lipscani

Cinema Marna

Farmacile de serviciu

Dr. Ciolac, Bărăieți 48, Tel. 344/58

Gh. Dan, Griviței 183; Dr. A. Căb

„Vișta literară” No. 94, Anul III,

Neobositul Hauptmann.

Orchestra Academiei de muzică

RADIO Luni 19 Nov. 1928

401.6 București. - 17.00 Muzică de

361.4 m. Londra. - 19.15 Ora copl

333.3 Neapole. - 18.00 Muzică de

348.9 m. Praga. - 17.30 Jazz-band

375 m. Helzingfors. - 18.00 Concert

517.2 m. Viena. - 20.30 Concert de

des pleurs; 2. Mozart, La jeune fille

361.4 m. Londra. - 19.15 Ora copl

333.3 Neapole. - 18.00 Muzică de

348.9 m. Praga. - 17.30 Jazz-band

375 m. Helzingfors. - 18.00 Concert

517.2 m. Viena. - 20.30 Concert de

375 m. Helzingfors. - 18.00 Concert

517.2 m. Viena. - 20.30 Concert de

375 m. Helzingfors. - 18.00 Concert

517.2 m. Viena. - 20.30 Concert de

375 m. Helzingfors. - 18.00 Concert

517.2 m. Viena. - 20.30 Concert de

375 m. Helzingfors. - 18.00 Concert

517.2 m. Viena. - 20.30 Concert de

ULTIMA ORA

Astăzi se ridică cenzura și starea de asediu

D. Iuliu Maniu la Regență

Din cercurile guvernamentale, ni se afirmă că chestiunea ridicării stării de asediu și a cenzurii este complet tranșată întru primul ministru și ministrul de război, în sensul arătat de noi încă de acum câteva zile, așa cum de altfel, a arătat și d. Pan. Halippa.

Cenzura se va ridica în toată țara, — starea de asediu se va păstra într-o zonă de 10 km. de-a lungul Nistrului și acoasta numai până la organizarea sericase a pazei frontierei cu Rusia sovietică. Cum starea de asediu și cenzura au fost instituite prin decrete regale, ele

nu se pot ridica decât tot printr'un asemenea decret, și nu printr'un jurnal al consiliului de miniștri. Acestui fapt se datorește întârzierea de până acum.

Decretul de ridicare a stării de asediu și a cenzurii fiind actualmente întocmit, împreună cu raportul de rigoare, primul ministru, d. Iuliu Maniu îl va prezenta astăzi Inaltei Regenței, spre semnare. Așa încât, după toate probabilitățile, în consiliul de miniștri de azi după amiază, ridicarea cenzurii și stării de asediu se vor anunța prin comunicat oficial.

Candidaturile guvernamentale la Ilfov

Ședința delegației permanente a organizației Capitalei

Eri dimineața dela orele 10 jum. la 12 jum. delegația permanentă a organizației național-fărăniște din Capitală a ținut ședința sub președinția ministrului Industriei și Comerțului, d. Virgil Madgearu, secretarul general al partidului și președintele organizației.

S'a discutat alcătuirea listei de candidaturi la Cameră și la Senat în alegerile generale din 12-19 Decembrie viitor. Fiecare culoare a venit cu candidații ei, după trierea cărora, s'a întocmit o listă provizorie, de oarece nu s'au luat încă în discuție candidaturile, ce le propune organizația național-fărăniștă din Ilfov.

După toate probabilitățile, mâine, Marți sau cel mai târziu Mercuri, lista dela Ilfov va fi definitiv încheiată și supusă aprobării comisiei centrale electorale.

În afară de frunții organizației Capitalei și județului, vor candida la Ilfov, pe lista guver-

nului, un socialist — probabil, d. Titel Petrescu — și un reprezentant al negustoriei.

D. VIRGIL MADGEARU

Șefii de culori vor avea o optă între candidatură și primariatul de sectoare.

Cartelul averescano-lorghișt

Perspectivile unei fuziuni între cele două partide

Membrii comisiei electorale comune a partidelor de sub șefia d-lor general Averescu și profesor Iorga, și-au terminat ieri după amiază lucrările în ce privește stabilirea candidaturilor.

În ce privește județele unde din cauza îndârjirii ambelor tabere, nu s'a putut stabili un acord, s'a luat hotărârea să se supună fiecare caz aparte arbitrajului celor două șefi.

Este lucru cert că în din pricina cesiunii impusă de generalul Averescu partizanilor săi, s'au produs foarte mari și vădite nemulțumiri.

Din întreaga atitudine din ultimul timp a d-lui general Averescu se trag și unele concluzii pentru viitor. Cei mai de seamă membri ai organizației averescane AFIRMA CA IMEDIAT DUPA ALEGERI CARTELUL ELECTORAL DE AZI, VA FI URMAT DE O FUZIUNE A CELOR DOUA GRUPURI, SUB PRESEDINTIA D-LUI IORGA, D. GENERAL AVERESCU RAMANAND NUMAI PRESEDINTE DE ONOARE.

Această perspectivă este prezentată ca o certitudine și numeroși averescani considerându-se de pe acum în fața unui fapt împlinit se declară în dezacord cu atitudinea politică a viitorului partid fuzionat.

Doă nuanțe

Dacă, deci, după alegeri fuziunea Averescu-Iorga va fi fapt împlinit, cum se afirmă cu siguranță, averescanii se vor rupe în două. Grupul prim în frunte cu d. Goga și cuprinzând pe d-nii: Bucșan, Octavian Prie, Tiliță Ioanid, Berlescu, Groza, Christian Musceleanu, C. Brăescu, Niță Sergheie, Muzicescu, etc. va susține acțiunea de luptă înverșunată împotriva

partidului național-fărănișt și implicit de apropierea de partidul liberal.

Despărțire inevitabilă

Al doilea grup cuprinzând pe d-nii Petrovici, Garofilid, Mitileneu, D. Buisoiescu, Iancu Angelescu, Stan Ghișescu, Izvoranu (Craiova), Rădulescu-Putna, Teianu, General Răscanu, M. Maionescu, Dr. Pilescu, Maissner, etc. se va desolidariza de stăduținea celui dintâi, urmărind dimpotrivă o apropiere de partidul național fărănișt, și deci acest grup nu va putea face parte din partidul fuzionat.

Iar cu partidul fuzionat...

În aceste condiții fuziunea Averescu-Iorga, deși realizată, va rămâne mai mult teoretică, într-o măsură după retragerea grupului în frunte cu d-nii Petrovici și Garofilid CARE SE VA ALIPI PARTIDULUI NAȚIONAL-FĂRĂNIȘT, și grupul în frunte cu d. Goga, își va căuta salvarea politică în RANDURILE PARTIDULUI LIBERAL.

Cei cari urmăresc atent desfășurările politice de azi își dau seama că aceste fixări de atitudini sânt mai mult de cât niște simple ipoteze.

D. Iorga va rămâne să concureze în partidul fuzionat cu d. general Averescu și cu d-nii general Coandă, general Văleanu, general Crăiniceanu, general M. Ionescu și P. P. Negulescu.

Întrunirea comunistă de astăzi

Asăzi la orele 10 dim. la „Dacia, are loc o întrunire a Blocului Muncitoresc și Tărănișt (comunist).

În vederea acestei întruniri, autoritățile polițienești au luat măsurile corespunzătoare, pentru a se împiedeca o eventuală turburare a ordinii.

Frământări în lagărul liberal

Dizidenții liberali din toate județele pun liste cu același semn. Întrunirea de azi de la Ploiești.

Cum se știe aproape nu există organizație liberală care să nu fie minată de grave neînțelegeri și dizidențe.

Grăție însă legii electorale în vigoare care dădea Centrului puteri discreționare, personalitățile izolate, oricât de mare le-ar fi fost popularitatea locală nu puteau să ajungă la nici un scop din pricina faptului că voturile se totalizau pe întreaga țară și forțele dizidențelor se ironsau adarnic.

Impotriva arbitrarului de la Centru au început să se solidarizeze dizidenții din toate județele și semnalul L-a dat organizația din Râmnicul Sărat care a respins categoric candidatura d-lui Stăvescu dela Banca Românească impusă de d. Vintilă Brătianu.

O ACȚIUNE COMUNA A DIZIDENȚILOR

Dar organizația liberală dela Râmnicul-Sărat nu s'a mulțumit să protesteze platinic, să se resemneze, să se abțină dela alegeri sau să umble cu „lucrăturile“ obicinuite în asemenea prilejuri. Ea a trecut la fapte și luând contact cu șefii dizidențelor din alte județe s'a hotărât solidarizarea tuturor nemulțumirilor liberali și candidarea în alegeri sub un semn comun: trei linii verticale.

Reprezentanții tuturor dizidențelor din județele Muntenei se întrunesc azi la Ploiești sub președinția d-lui Istrate Micescu.

IMPOTRIVA PROFITORILOR Ei vor lansa un manifest în care vor arăta că respec-

tă în totul programul și statutele partidului liberal, dar lupta împotriva profitorilor care împiedică pe șeful liberalilor să vadă care e realitatea și cari sunt elementele des-toinice și cinstite din partid.

Dizidenții declară că nu vor dezarma până nu vor fi înlăturați toți cei cari au creat ca în țări libe-

D. JEAN FLORESCU

ral reputația de grupare de samsari și de afaceri verzoase.

ORGANIZAȚIA DIN CAPITALA E ÎN ESPECTATIVA

Cum se știe în Capitală e poate cea mai puternică dizidență de oare ce întreaga organizație libe-

Tratatul dintre național-fărăniștii și social-democrații

Social-democrații găsesc prea mic numărul de locuri oferit de guvern. O hotărâre definitivă se va lua mâine

Tratatul pentru un cartel electoral ce-au fost duse de către d. I. Flueraș, fruntașul din Ardeal al partidului social-democrat, cu d. Iuliu Maniu se pot considera suspendate. Aceasta din cauză că numărul de locuri oferite social-democraților pe listele guvernului n'a avut darul să găsească un compromis cu cererile social-democraților.

Am arătat în numărul nostru de ieri care este numărul de locuri oferit de d. Iuliu Maniu. D. Flueraș punând în curent consiliul politic al partidului social-democrat cu oferta național-fărăniștă, la clubul partidului din str. Sf. Ionică a avut loc Sămbătă noapte o constatare.

Numărul de locuri oferit fiind găsit de consiliul politic, inferior față de acel la care ei consideră că au dreptul, consiliul a hotărât ca frunții să plece în regiunile lor și să vadă, dacă un acord pe această bază ar avea asentimentul masselor.

Eliminând acest aspect, consiliul a luat în discuție eventualitatea alcătuirii de liste independente și cea a cartelului cu vre-un partid de opoziție.

O hotărâre definitivă, însă, nu se va lua decât Marți seara când se întorc frunții plecați în regiuni și când consiliul, pe baza expunerilor

ce vor face aceștia, va avea de adoptat una din următoarele soluții: Cartelarea cu guvernul și, deci, acceptarea numărului de locuri oferit de național-fărăniști pe lista lor.

Alcătuirea de liste independente. Înțelegerea cu un partid de opoziție. E probabil însă că tot prima soluție va fi cea adoptată de partidul social-democrat, adică acord electoral cu guvernul, pe bază de 10 — 12 locuri.

CELELALTE CARTELURI ALE GUVERNULUI

Cât privește celelalte carteluri ale guvernului, a rămas bine stabilit că național-fărăniștii nu merg în cartel decât cu sioniștii din Ardeal și Bucovina, respingând cartelul cu U. E. R.

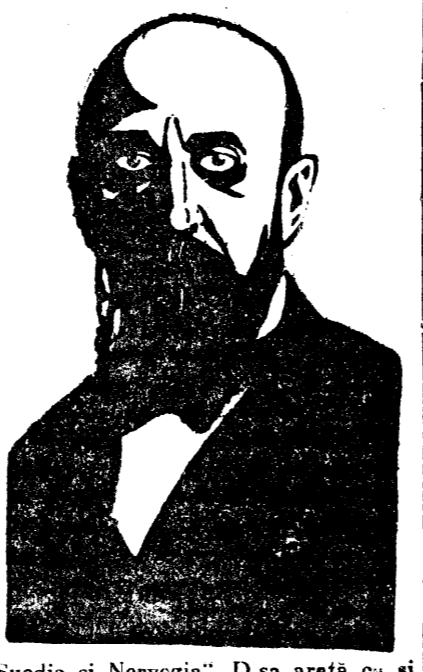
Pe listele guvernamentale vor candida însă mulți evrei, membri ai partidului național-fărănișt.

Deasemenea guvernul merge în cartel cu sașii și acordul cu maghiarii nu se face în nici un caz.

Arta și literatura scandinavă

Conferința d-lui prof. N. Iorga

Eri dimineața, d. prof. N. Iorga a ținut la Teatrul Național ultima sa conferință din ciclul celor patru, — vorbind despre arta și literatura în

Suedia și Norvegia. D-se arată că și arta cât și literatura celor 2 țări oglindesc perfect dezvoltarea lor socială și politică.

Arta scandinavă are un fond primitiv original, peste care s'au adăugat însă puternice influențe străine, — chiar dela începutul evului mediu. Picturile bisericesti, — foarte abundente, mai ales în Suedia, — destăinuiesc o covârșitoare influență bizantină. Spre deosebire, însă, de pictura noastră bisericască, statică, cea scandinavă posedă mișcare și ritm.

Nu mai puțin importante sunt influențele occidentale (cea franceză și germană) care se vădese și în sculptură și arhitectură.

Cât privește literatura scandinavă, ea nu s'a făcut cunoscută publicului continental decât în abea secolul trecut. Cea opulară este cu mult inferioară celeia a altor țări: câteva cântece și poezii, în majoritate lipsite de un substrat spiritual puternic, — vioiul. Literatura populară scandinavă nici n'a fost, de altfel, până astăzi, prea mult studiată. Interesantă în viața culturală a celor două țări, este spontana apariție a celor 4-5 mai scriitori, rezenanți adevărați ai sufletului nordic.

Literaturile suedeze și norvegiene sunt astăzi în plină desfășurare și făgăduiesc patrimoniului moral al omenirii creațiuni de largă umanitate. D. Z.

Libertatea alegerilor

Circulara ministerului de Interne către prefecți

Ministerul de Interne a trimis ieri, prefecților de județ, următoarea circulară:

S'au primit la minister reclamațiuni că, în unele județe, propaganda electorală nu ar avea deplină libertate.

Fără a prejudicia asupra temeiniciei acestor reclamațiuni, — ministerul a dispus cercetarea lor imediată, — ținem să facem cunoscut că, guvernul actual, ca emanațiunea unui partid, care a luptat în opoziție cu atâta îndârjire pentru principiul deplină libertăți a alegerilor, are astăzi, cu atât mai vădit, obligațiunea de a respecta și apăra sincer această libertate, pentru ca ea să ajungă a fi o realitate.

El este deci hotărât să reprobe și să reprime orice violențe, silnicioși sau chiar numai amenințări, ingerinți și orice restricțiuni care constituie un atentat la libertatea alegerilor.

Astfel fiind binevoii a lua stricte măsuri, pentru a garanta libera propa-

gandă electorală a tuturor partidelor și deplină libertate a alegerilor și evita orice inconvenienți și reclamațiuni în această privință, cunoscând că rămaneți personal răspun-

D. VAIDA-VOEVOD

zător de menținerea liniștii și ordinii, în cursul campaniei electorale.

Ministru de interne, (ss) Vaida Voevod
p. director general, (ss) Dim. Iepu

Congresul soc. generala a funcționarilor comerciali

Manifestația pentru ziarul „Curentul”. Cuvântările

Eri dimineața s'a deschis în sala Dacia, congresul societății generale a funcționarilor din comerț, industrie, bănci și birouri.

Au asistat delegații celor 49 secțiuni ai societății, precum și un mare număr de funcționari particulari din Capitală.

D-l G. Georgescu, președintele societății, deschizând congresul mulțumeste d-lui I. Răducanu, ministrul muncii dela care funcționarii comerciali așteaptă realizarea doleanțelor lor. Mulțumeste deasemenea presei cari întotdeauna a să dea funcționarilor un neprețut ajutor. După ce dă citire ordinii de zi a congresului se oprește asupra chestiunii repausului și orașului în comerț care nu se aplică.

Cuvântarea ministrului muncii

D-l I. Răducanu, ministrul muncii primit cu aplauze spune că nu este omul voborilor ci faptelor cu atât mai mult cu cât în calitate de director al băncii cunoaște cât nu se mai poate mai bine doleanțele funcționarilor comerciali. Declară solemn că subscrie în dosul programului de luptă al „generalei” și promite că va lupta din răspunsuri pentru realizarea acestui program.

Cuvântarea d-lui D. R. Ioanișescu

D-l D. R. Ioanișescu, primit deasemenea cu aplauze asistenței a avizului funcționarilor particulari spune că de 10 ani luptă pentru aplicarea legilor menite a apăra pe acești funcționari. Promite că va face tot ce îi va sta în putință pentru îmbunătățirea soartei funcționarilor comerciali.

D-l M. Orestor, președintele regionalei din Basarabia, îndeamnă pe funcționarii la mai multă solidaritate și la luptă, căci este convins că fără această luptă promisiunile foștilor, actualelor și viitorilor ministrii, vor rămâne nerealizate, cum nu au fost realizate nici până în prezent.

D-l Gr. Trancu-Iași, promite că și în viitor va de concursul său clasei funcționarilor comerciali.

D-l Ungureanu din partea Uniunii funcționarilor particulari din Prahova, vorbește despre necesitatea federalizării tuturor organizațiilor funcționărești.

Manifestația pentru „Curentul”

În timpul discursului d-lui Ungureanu, își face apariția pe scenă d-l P. Șeicaru, directorul ziarului „Curentul”, primit cu îndelungate aplauze și strigăte de „trăiască Curentul”, „trăiască d-l P. Șeicaru”, etc. cari durează câteva minute.

Cuvântarea d-lui Pamfil Șeicaru

D-l P. ȘEICARU, luând cuvântul mulțumeste congresiștilor pentru primirea ce i se face. D-se îndeamnă pe funcționari să fie cât se poate de uniți în jurul organizațiilor lor și să lupte pentru revendicările doleanțelor lor, cari însă nu trebuie să fie exagerate. Vorbește de necesitatea ca organizațiile funcționărești să fie compacte politice și să nu se bazeze prea mult pe promi-

siunile politicienilor. În încheiere P. Șeicaru, arată că va apăra întotdeauna juste doleanțele ale funcționarilor comerc.

Alte cuvântări

Vorbesc apoi d-nii L. Blum-Găin, I. Ionescu-Galafeteanu-Craiova, A. Zanea, directorul poliției camerei de comerț, Rădulescu, președintele blocului comercianților, Bălașa-Iași și Cujana, în calitate de fost președinte al „Generalei” la Craiova.

Binecuvântarea Patriarhului

P. S. Protopopul M. Popescu, aduce salutul Săcintății Sale Patriarhului Regent Miron Cristea, care chemă binecuvântarea Domnului asupra ucraților congresului și urează spor la muncă.

Ședința de după amiază

Ședința de după amiază a congresului s'a ținut la sediul Societății Generale și după discuțiunile cari au luat parte aproape majoritatea delegaților, s'a votat următoarea moțiune

Moțiunea

„Funcționarii din comerț, industrie, bănci și birouri, organizați în cele 49 secțiuni ale societății Generale din întreaga țară, adunată în număr covârșitor de mare la RELE CONGRES ANUAL, din sala Dacia, și sediul societății Generale din strada Bărăției No 23, în ziua de 18 Noiembrie 1924, după ce au cultat cuvântările vorbitorilor și după dezbaterile raporturilor în congres, au votat următoarea moțiune, cerând realizarea urgentă a următoarelor desiderate:

Calificarea funcționarului din comerț, industrie, bănci și birouri, pentru a fi la adăpost de concurența neloială a celor nechemați, ca funcționarilor comerciali de carieră. Legiferarea contractului de muncă, spre a fi pus la adăpost de concilierii abuzive și stabilirea în serviciu, creindu-se minimum de salariu.

Înfrățirea Legii asigurărilor sociale, a funcționarilor particulari în corp autonom cu contribuția statului și patronilor.

Modificarea Legii Camerilor de Muncă, în sens unitar cu partidele tuturor factorilor Muncii, cerând și imediata lor constituire.

În chestiunea Antialcoolismului, societatea Generala cere închiderea cârciumilor de Sămbătă seara până Luni dimineața, cât și oprirea vânzării alcoolului din cereale, prin desființarea fabricilor de spirit și prinduse numai două fabrici pentru nevoile medicinale.

Intrarea în legalitate prin repunerea legii repausului Duminică și orarului de comerț, în toată țara și răstrângerea lui la cârciumi.

După aceasta, congresul aprobă propunerea d-lui M. Orestor, hotărâște ca congresul viitor să aibă loc la Chișinău.

Congresul s'a terminat la orele 8 seara.

EM. MOYN.